

Caryl Churchill

Csak én tudtam elmenekülni

[ESCAPED ALONE]

1.

MRS J: Épp az utcán sétálok, amikor megpillantok egy nyitott kertkapun át három nőt, akiket látásból ismerek.

VI: Ne nézzetek oda, de szerintem valaki figyel minket.

LENA: Az a nő az?

SALLY: Maga az, Mrs. Jarrett?

MRS J: Úgyhogy betérek.

[...]

4.

LENA: Akkor hány nulla van?

VI: egy billióban kilenc

SALLY: nem is

VI: egy trillióban

SALLY: egy billióban tizenkettő

VI: nem, átvettük az amerikaiaktól

SALLY: akkor egy billió nem is egy milliószor millió?

VI: ezermillió most már, egy trillió meg

SALLY: nem tetszik ez nekem

MRS J: egy csillió az mennyi?

VI: és akkor ott a googol meg a googolplex, ami nem összekeverendő a

LENA: a csillió, amit mondott, létezik

VI: Bush elnöknek jelentik, hogy Brazíliában ribillió ütött ki, mire megkérdezi: az ragályos?

SALLY: átvette Móricka szerepét a viccekben

LENA: Mórickáét?

SALLY: kiskoromban mindig Móricka volt a hülye a viccekben, amiket meséltünk, mit mondott Móricka, amikor

VI: mit mondott?

LENA: nem illik hülyézni

SALLY: mindig változtatgatják, hogy melyik szót lehet használni, mert megváltozik a jelentése annak, amit épp használnak

VI: meséltünk mi egyáltalán mórická vicceket? nem az amerikaiak

* A szerzői és a fordítói szándék szerint az egyes szólamok összefolyznak, megakadnak, a szereplők folyton egymás szavába vágznak, vagy épp továbbblendítik a gondolatot, ezzel magyarázható, hogy csak néhány helyen töri meg pont a párbeszédet, a kérdőjelek sem mondatzáró funkciójúak a legtöbb esetben, ezért nem követi őket nagybetűs új mondatkezdés. [A szerk.]

LENA: nem is szabad viccelődni, rajtuk nem
 SALLY: skótokról igen, skót vicceket
 MRS J: „feketéknak, kutyáknak és skótoknak tilos a belépés”
 SALLY: arra emlékszem
 VI: meg se lepődtünk
 LENA: ma már mindenem meglepődünk
 VI: de muszáj hülyeségekkel viccelődni, hiszen ezek bárkivel megeshetnek, és mókásak
 LENA: nem lehet egy embercsoportot
 SALLY: magadat igen
 VI: engemet is
 SALLY: mit mondtam, amikor besétáltam egy kocsmába
 VI: a humoristák is magukon élcelődnek
 SALLY: persze róluk tudjuk, hogy okosak.
 LENA: Más országokban is ezt csinálják?
 VI: hogy hülyékről mesélnek vicceket?
 LENA: hogy beállítják valamelyik szomszédot, amelyik
 SALLY: mindig mindenki utálja a szomszédjait
 VI: minél közelebb vannak
 SALLY: a szerbek és a horvátok, a franciák és az angolok
 LENA: az a történelmi múlt miatt van
 SALLY: kívülről mindenkinek egyformák
 VI: a katolikusok és a protestánsok, a szunniták és a síiták
 MRS J: az Arsenal és a Tottenham
 SALLY: na tessék
 LENA: Káin és Ábel
 VI: vajon azért ölte meg a testvére Ábelt, mert azzal viccelődött, hogy Káin hülye?
 LENA: furcsa, hogy ki kellett találni egy történetet a gyilkosság megszületéséről
 SALLY: a csimpánzok
 LENA: de persze muszáj volt, mert mindenki tűnődik a miérteken
 VI: nekem nem esett nehezemre a dolog
 SALLY: mindig más
 VI: hogy miért, azt sose tudtam, hogy miért
 MRS J: nem esett nehezére?
 LENA: ne törődjön vele
 SALLY: néha igenis nehéz, és sok férfi nem is sütötte el a fegyvert a háborúban, mert
 VI: semmi baj, elmondhatod neki
 MRS J: mit mondhat el?
 VI: na, áruld el
 LENA: Vi véletlenül
 SALLY: réges-régen
 LENA: véletlenül megölte a férjét
 VI: nem véletlenül
 LENA: önvédelemből
 MRS J: hogy történt?
 VI: a kezembe akadt a konyhakés

LENA: szerencsétlen egy helyzet
VI: úgyhogy amikor visszavágtam
MRS J: de hát akkor minden rendben, önvédelem volt
SALLY: árnyaltabb a dolog
LENA: az ügyvédek
SALLY: emberölés
VI: hat év, ami a fele
MRS J: az is sok idő
VI: az első két évben
LENA: repül az idő
SALLY: mint minden más
MRS J: megszokja az ember
SALLY: nem rossz, ha pörögnek az események, de amikor az egész életed leperreg
LENA: ne kezd
SALLY: bár tudnék időutazni
VI: kipp-kopp
LENA: ki kopog?
VI: doktor
SALLY: micsoda gyerekes vicc.
MRS J: Az éhínség akkor tört ki, amikor az élelmiszerek nyolcvan százalékát tévéműsorokra fordították. Az ingázók élő közvetítésben nézték a reggelit munkába menet. Amikor a rizs elfogyott, okostelefonokat adományoztak a haldoklóknak, hogy tudják hol nézni a sütés-főzést. Newcastle teljes élelmiszertartalékát kisorsolták, a nyertest elvitték egy étkezőbe, ahol éjjel-nappal egymást váltva ötven séf főzött rá az alapján, amit a nézők megszavaztak. Autókat sefteltek romló húsrá. A tanórákon elbóbiskoló gyermekek nem ébredtek fel többé. Az elhízottak szeletenként adták el önmagukat, míg rá nem fanyalodtak a saját hájukra. Végül a tévészékházakat lerohanó éhezőket levágták és lesózták. Csak azt követően, hogy a főzőműsorokat leváltották a szexelő focicsapatok, szivárgott vissza a boltokba a tej és a vaj, és indult újra a rizsimport.

5.

VI: Az emberek mind repülni akarnak
LENA: mint a madarak
SALLY: mindenki azt mondja, ha megkérdezik
LENA: láthatatlanná válni
VI: nyelvek, bár tudnék mindegyiken
SALLY: már tudunk repülni
MRS J: repülővel nem az igazi
VI: bármelyik országban megérteném
SALLY: és senki nem néz ki az ablakon
LENA: a képernyőket bámulják
VI: szeretem bepótolni azokat a filmeket, amiket nem
SALLY: a felhőkre néznek le
LENA: na és Julius Caesar mire vélte volna ha

SALLY: olyan mintha egy nyomasztó szobában lennél
 VI: azért, hogy megfeledkezz arról, hogy a levegőben vagy
 LENA: mert ijesztő belegondolni, hogy a levegőben vagy
 SALLY: mert nem ezt értik repülés alatt
 VI: szárnyalnék, mint a madár
 LENA: de ha tehetnénk, ha mindannyian
 VI: az nem tetszene
 LENA: gondolj csak a tömegre
 SALLY: a csúcsgalambban
 LENA: külön sávok
 SALLY: rajok
 VI: mint a seregélyek, az tetszene, mindenféle alakzatban
 LENA: több színben játszó galambraj
 SALLY: nem, nem vennék észre egymást és összeütköznék
 VI: az emberek egymagukban akarnak repülni
 LENA: mint a felröppenő pacsirta
 VI: melyik szokott körözni?
 LENA: a sólyom
 VI: a sólyom, úgy van
 LENA: vagy a sas
 VI: a sas szárnyal
 MRS J: nem szívesen lennék galamb
 VI: nem változnánk madárrá, csak tudnánk
 SALLY: a galambok olyanok, mint a patkányok
 LENA: a galambok nem is
 VI: lenéznénk fentről
 SALLY: kamerás drónok
 LENA: Barneynek van egy távirányítós, lehet vele nézni, ahogy
 VI: ki nem állhatom, hogy úgy bombáznak, hogy ők maguk nincsenek veszélyben
 LENA: csak játék
 SALLY: ha a bombázó is veszélyben van, akkor rendben van?
 VI: nem arról van szó, hogy nem látják, hanem a tudat
 LENA: szárnyalni és suhanni
 SALLY: pont, mint a vízben fel-le bukni úszás közben
 VI: azt búvárokodás közben szokás
 LENA: nem szeretek lebukni a víz alá
 VI: inkább madár, mint hal
 MRS J: nem szívesen lennék hal
 LENA: vagy láthatatlanná válnék szívesen
 SALLY: ez a sok duma a madarokról, nem vagyok oda értük, mert a madárból rögtön
 következik a macska, az egérből is, macska-egér játék, a szomszéd cirmosa elkapott
 egy egeret, de nem bírta megölni, csak játszadozott vele, és az egér megsebesült,
 és valakinek meg kellett, jaj, és az egértől egy ugrás a patkány, onnan meg a macska,
 patkány-macska-patkány, mocskos, mint a pestis, mindenhol ott vannak, az egerek is
 szutykosak, a patkányok is szutykosak, a macskák is szutykosak, mérges a harapásuk,

és elmérgesedik a seb, de nem emiatt, ez csak kifogás, tudom, hogy nincs rá okom, hiszen csak macskák, a macskák förtelmesek, mert macskák, és távol kell tartanom őket, sosem szabad macskákra gondolnom, mert ha eszembe jutnak, akkor meg kell győződnöm róla, hogy nincsenek sehol, de bárhova bebújhatnak, bemászhatnak az ablakon, végig kell mennem a házban, bezárni az ablakokat, nem emlékszem, hogy bezártam-e ijedtemben, végig kell nézmem az ablakokat, végig kell nézmem az ablakokat, vissza a konyhába, onnan a hálósobába, vissza a konyhába, onnan a hálósobába, vissza a fürdőszobába, onnan a konyhába, vissza az ajtóhoz, az ajtót kitarthatja a huzat, de ha nincs huzat, akkor is, mi van, ha jön a postás egy nagy csomaggal, és kinyílik, mert nem volt becsukva rendesen, és besurran a macska, mert nagyon kis helyen is beférnek, és ha egyszer bejutott, bárhol ott lehet, az ágy alatt, a gardróbban, a polcon, a télikabátok alatt, jól elaludna egy macska, vagy a szemetesben, vagy a kanapén, a párnák alatt, vagy a szekrényben, a serpenyők mellett, vagy a szekrényben, az ételek mellett, a macska odabújna a paradicsomkonzervek mellé, lehet, hogy ott van a lekvár és a méz mellett, lehet, hogy ott lapul a macska a sütsdobozban, bemászhat a macska a hűtőbe, a fagyasztóba, a zöldséges fiókba, a sajtos dobozba, a seprútartóba, a felmosóvödörbe, lehet, hogy a sütőben van a macska, a lábas fedője alatt, a gyufáskatulyában, egy kép mögött, egy szőnyeg alatt, visszatérve a hálóba, a macska bebújhatott az ágy alá, a paplanba, a párnahuzatba, a ruhásszekrénybe, lehet, hogy egy cipőben bujkál, a fogason lógó ruhám alatt, egy gyapjúkalapban, egy kabátujjban, bármelyik fiókba bemászhatott egy macska, úgyhogy felforgatom mindet, és kirázom – megbújhat a macska a polcon, a könyvek mögött, a DVD-k mögött, macska lehet a plafonon, az ajtó tetején, macska lehet mögöttem, macska kerülhet a kezem alá, ahogy kitarom a kezem. Valaki mondja, hogy nincs itt egy se, megkérdeznék valakit, hogy macskaszagot érez-e, hogy szerinte bejuthatott-e valahogy egy macska, és azt kell, hogy felelje, hogy dehogy, ugyan dehogy, én meg elhiszem, olyasvalaki kell, hogy legyen, akinek lehet hinni, nem csak úgy mondja, el kell hinnem, hogy nincsenek macskák, el kell hinnem, hogy nincs itt egy se. És akkor egy picit megnyugszom.

LENA: A sasok olyan nemzeti érzelműek

VI: a sasok fasiszták

LENA: a sas az amerikaiaké

VI: nos

MRS J: nem bánám, ha sas lehetnék

SALLY: nagyon gyakran fasiszták

LENA: kár a sasért, nem tehet róla

VI: nem lehet valami empatikus állat a sas

SALLY: mondjuk a fekete rigó sem

VI: a fekete rigóról nem az ugrik be, hogy nemzetiek

LENA: van közülük a madaraknak valamelyik valláshoz?

VI: béke galambja

SALLY: szent íbisz

LENA: lehetnek madarakkal kapcsolatos szertartások

SALLY: szétszórják a madáreleséget

VI: misére hívó madárszó

LENA: na meg a szentlélek néha úgy van ábrázolva

SALLY: az a békegalamb

VI: azt hittem, a szentlélek láthatatlan

LENA: én is szeretnék inkább láthatatlanná válni.

MRS J: Az ingatlanbefektetők által kifejlesztett szél eleinte lágyan suhogott, aztán majd' letépte az ember fejét. A sereg hálókat lőtt ki, hogy befogják a szálló autókat, de a legtöbb csak pörgött tovább, miközben tucatnyian csimpaszkodtak rajtuk kiáltások közepette, amíg le nem hullottak. Épületek sodródtak el Londonból Lahorba, Kiotóból Kansas Citybe, a túlélőket pedig az utazáshoz szükséges dokumentumok hiányában internálták. A forgószél egész családokat kapott fel, akik a rosszulléttel küszködve is szelfiket készítettek, hátha meg tudják őket osztani. A nyomornegyedeket felszámolták. Kisállatok záporoztak az égből. Egy kiscica világhírré tett szert.

6.

Mind énekelnek. Sally, Vi és Lena kórusban. Mrs Jarrett bekapcsolódik. Egymásnak énekelnek a kertben, nem a közönség felé fordulva adnak elő.

MRS J: A betegség akkor kezdődött, amikor a gyerekekkel majmokból kinyert cukrot itattak. Hajhullás, lábdagadás, szerverhalás. A szél a világ minden tájára széthordta a haját, ami az óceánokba hullott, kipusztultak a tőkehalak, és egymás csónakjait robbantották fel a halászok. A beteg utasokat szállító repülőket az Antarktiszra irányították át. Volt, aki ágyba bújtt a halottakkal, voltak, akik bezárták az ajtót, és addig futottak, amíg össze nem estek. A hét évnél idősebb önkéntesek és sorkatonák ápolták a betegeket és gyűjtötték össze a holttesteket. A kormányzatok megtisztították a fertőzött területeket, és megállapodtak a szövetségeseikkel, hogy lebombázzák egymás fővárosait. Az elnökök öngyilkosságot követtek el. Az utolsó túlélők immunissá váltak, a mutálódott vírus pedig kiirtotta a planktonokat.

7.

SALLY: Hiányzik a munka

VI: nekem cseppet sem hiányzik a munka

SALLY: te spanyolul tanulsz

VI: te szerelmes vagy

SALLY: egy kicsit

MRS J: szerelmes?

VI: messze volt a munkahelyed

SALLY: persze nagyon unalmas lenne

VI: nem, az a sok ember meg minden

SALLY: na de a sok megfázás, köhögés, köhécseles, torokfájás, krákogás

VI: „antibiotikumot kérnek”

SALLY: és persze résen kell lenni

VI: mert néha

SALLY: még a végén nem ismeri fel az ember a rákot

VI: volt rá példa?
SALLY: végzetes alkalom
MRS J: én ahhoz a Meadows doktorhoz járok
SALLY: mondjuk megbízható
MRS J: sose kapok időpontot
VI: irigylem, hogy hasznos munkát végeztél
SALLY: örömet szerezte az ügyfeleidnek
MRS J: mi volt a foglalkozása
VI: fodrász
MRS J: magam vágom a hajam, magam vágtam a férjemét is
SALLY: az ügyes-bajos dolgaikat
VI: elmesélték
MRS J: nem mondom, hogy jól nézett ki
SALLY: és nem kellett rendbe hoznod a dolgaikat, csak a frizurájukat
VI: az igaz
SALLY: nekem viszont rendbe kellett hoznom
VI: és néha sikerült
SALLY: néha sikerült
VI: a frizura elég banális dolog
SALLY: igen, de néha olyan, mintha megújulnál
VI: vagy lehangol, ha pocsékra sikeredett
SALLY: az első pár napban
VI: pár naponta visszajárt
SALLY: rövidebbre és rövidebbre?
VI: rövidebbre, más színűre, végül muszáj volt
MRS J: nem a hajával volt baj
VI: nem azzal volt
SALLY: és nem is hiányzik
VI: most, hogy mondod, igen
SALLY: bár kellemes így napközben
VI: igen, a szabad délutánok
MRS J: amikor kísérgetnem kellett a gyerekeket az iskolánál
SALLY: ott csak délután van munka meg reggel meg ebéddőben
MRS J: egy hónap után felmondtam
LENA: nem bírtam az iramot
VI: imádtad azt az irodát
LENA: imádtam
VI: de sokra vitte valaki
LENA: néha minden rendben volt, akár heteken keresztül, aztán megint rám telepedett ez az érzés. Olyan messze voltak a szomszédos asztalnál ülők. Könnyebb volt emailt írni, mint szólani. Most is érzem.
Miért nem tudok egyszerűen?
Nem megy.
Egész reggel az ágyam szélén ültem, de nem keltem ebédig.
Nehéz volt levegőt venni, megmozdulni, indokot találni arra, hogy megmozduljak.

Délutánonként nem olyan rossz, eljöttem idáig.

Nem szeretek itt lenni. Nem érdekel semmi.

Minek beszélgetni? Minek nyissam ki a számat és fecseggjek? Minek találkozok bárkivel? Minek tudjak rólu bármit?

Az előbb még fél négy volt, egy csomó idő eltelt, és most huszonöt perc múlva lesz négy.

Ha elképzelem, hogy hol lehetnék most, valami szép helyen, mint a tenger, az csak rontana a helyzeten, mert a tenger épp olyan jelentéktelen, mint egy üres szoba, úgyhogy jobb is az üres szoba, mert nincs teletömve olyan dolgokkal, amik egyáltalán nem számítanak.

Inkább hallanék rossz hírt, mint jót. De leginkább semmit.

Minden ugyanolyan.

Minden egyre megy.

Minden.

SALLY: Nem hiszem, hogy a gyógyszereid

VI: szeded őket?

LENA: könnyű mondani

SALLY: nem a bokád bicsaklott ki

MRS J: az én csípőmet megműtötték

VI: és akkor

MRS J: egész nap bírnék gyalogolni az új csípőmmel

SALLY: nekem a térdem

VI: nekem a hátam a sok hajvágás miatt

SALLY: igen, én legalább ültem

VI: bizony ám

SALLY: bár aztán futottam

VI: hiányzott, amikor abba kellett hagynom

MRS J: az akkor vót amikor

VI: hat év

MRS J: fodrász volt utána is?

VI: nem ugyanott, sose volt olyan jó

SALLY: több helyen is voltál

VI: sokáig teljesen munkanélküliként

MRS J: igazságtalan, hiszen önvédelem volt, ugye

VI: az volt

LENA: nem igazság

SALLY: árnyaltabb a dolog

LENA: önvédelem volt

SALLY: szerintem igazságos volt

LENA: gondolod?

SALLY: mert ha megmondtam volna

LENA: mégis mit?

SALLY: hogy mi történt

LENA: mi történt?

SALLY: árnyaltabb volt a dolog

MRS J: tán maga ott vót?
SALLY: a konyhában
VI: persze nem voltál szomjas
SALLY: egyikőnk se, épp ez az
VI: úgy érted
SALLY: csak úgy értem, hogy nem egészen
VI: mi? mondd már, hogy érted
SALLY: nem egészen úgy számoltam be róla, ahogy történt, mert
VI: de igen
SALLY: nem, mert figyelembe vettem, hogy milyen ember volt
LENA: nem gyilkoltam meg
SALLY: csak mondom, hogy lehetett volna, ha én nem
VI: ha te nem mi?
SALLY: ha nem úgy számolok be róla, hogy a javadra váljon
MRS J: hamisan tanúskodott?
SALLY: Vi a barátom, persze hogy
VI: azt hitted, hazudtál
SALLY: ferdítettem
VI: szerinted meggyilkoltam?
SALLY: nem értelmezés kérdése
VI: gyilkosnak tartasz?
SALLY: nem igazán lehet
VI: egész ez idáig azt hitted
SALLY: olyan régen történt
VI: azt hiszed, hogy
SALLY: nem érdekel, ha az vagy
VI: engem igen
SALLY: réges-régen
VI: szerinted
SALLY: nézd, sajnálom
VI: de mit
SALLY: sajnálom, nem szabadott volna
VI: mit
SALLY: azt se tudom, mit akarok mondani
LENA: mit mondtál?
SALLY: már azt se tudom, mit mondtam
MRS J: mit látott?
SALLY: azt végképp nem tudom, mit láttam
VI: gyilkosnak tartasz
SALLY: lehet, hogy az voltál, nem tudom, szerinted gyilkos vagy
VI: nem
SALLY: rendben akkor lehet, hogy nem
VI: én sem emlékszem
MRS J: nem emlékszik, mit tett
VI: nem

SALLY: hát akkor.

VI: Hiányzott, hogy nem tudtam haját vágni, hiányzott az étel

LENA: a börtönkoszt

VI: nem mintha jól főznék

MRS J: Frank jól főz

VI: hiányoltam a börtönben a nasit meg az almát

MRS J: Tíz helyen ütött ki tűz egyszerre. Négy esetben gyerekek és politikusok, háromban a piacok spontán öngyulladás, kettőben a napsütés a felelős, egy alkalommal pedig a hívók váltig állítják, hogy Isten sújtott le büntetésül a nemi diszfória miatt. Facsemetéket, benzinkutakat, börtönöket, nimfákat és könyveket kebelezett be. Újabb tüzeket gyújtottak, hogy megfélezzék az elsőt, de azok mókusokat, tűzoltókat és vásárlókat emésztettek fel. Izzó csöbörből izzó vödörbe hajtottak az autósok. Házak robbantak fel. Egyesek a lángra kapott hatyúkra lőttek, mások a gyerekeikre. Végül a szél az óceánhoz terelte a tüzet, ahol a sós víz elkábította a túlélőket. A megfeketedett területet független állammá nyilvánították, lakosság nélkül, fejlődés nélkül és politika nélkül. Az elszenesedett csonkokat művészeknek és kekszészítésre ajánlották fel.

8.

VI: Thomas elkészült az asztallal

SALLY: az jó hír

VI: körbeüljük, mielőtt

LENA: megvegye valami gazdag

VI: nem dúsgazdag gazdag, nem műtárgy

SALLY: a művészet nevetséges

VI: megveszik, hogy továbbadjanak rajta, de rá se néznek

SALLY: Rosie festményei nagyon

VI: csak magadnak

LENA: a fotók mindig is tetszettek

SALLY: telefonnal könnyű

LENA: vízimadaras képek, szulákról

MRS J: mi az a szulák?

VI: feketék, széttárbják a szárnyukat

LENA: azok a kormoránok

VI: a pingvinek fekete-fehérek, még sosem láttam

SALLY: ahhoz északabbra kellene menned

LENA: a szula szárnyának a vége fekete

MRS J: mint a gólya

LENA: kisebbek

SALLY: mint a szarka

VI: nem bírja a farka

LENA: látják a képmásukat a tükörben.

VI: A madarak ijesztőek

SALLY: a madarak?

VI: ahogy lecsapnak

MRS J: azok a denevérek, beleakadnak a hajadba

SALLY: nem is igaz

LENA: gyerekkoromban hallottam

SALLY: a denevérek rosszabbak, mert cikáznak

VI: „sej, haj, denevér, bennünk van a kutyavér”

LENA: ez miben van?

VI: nem tudom, csak ismerem

LENA: szerencséd, hogy nem madárvér van bennünk.

SALLY: Elsie kergeti a madarakat

LENA: Elsie a kutyátok?

VI: a kutya Elsie öt éve elpusztult

SALLY: Elsie a kisgyerek.

LENA: Vacsorára Kevinnel és Maryvel

SALLY: mi a benyomásod

LENA: életvidám, finom kis liba

SALLY: szívesen főzök néha

MRS J: Frank szereti a libasültet

LENA: szeretem a konyhákat

SALLY: nagyanyám konyhája

LENA: az enyém inkább csak egy spájz

SALLY: az enyémre ráférne egy festés

LENA: Rosie nem festené ki?

SALLY: kifestem én, csak időt kell szakítanom

MRS J: nem tudok létrára mászni

LENA: ugyanolyan narancssárgára esetleg

VI: nem szeretem a konyhákat, már egy konyhát se tudok szeretni, ha megöltél valakit egy konyhában, nem fog tetszeni az a konyha, már nincs meg az a lakás, de a mostani konyhám is arra a régre emlékeztet, teljesen más színű, a tűzhely és az ablak a másik falnál van, de talán a főtt étel szaga miatt van, a hús, a fővő hús szaga tehet róla, a vére, ha nincs átsűtve, ritkán eszünk húst, ha egyszer leszűrtél valakit, és láttad a vért, valami megváltozik, amikor a férj összeesett, azt gondoltad, hogy jól van, jól van, aztán azt, hogy hiba volt, visszacsinálnád, akkor tör rád az iszony, ne gondold rá, az egész iszonyú és minden megváltozik, nem fog feltámadni, a legszörnyűbb, hogy minden megváltozik a fiam és közttem, sose bocsát meg, hogy beszélgetsz egy tizenkét éves gyerekkel, amikor megölted az apját, nem lehet mindent elmagyarázni, az egész házasságot, hogy mi vitt rá, nem akarod, hogy megutálja az apját, szeretnéd, ha gyűlölné az apját, de nem lenne helyes, nem akarod, hogy azt higgye, hogy meg akarod utáltatni vele az apját, tizenkét éves volt, meglátogatott időnként, nehéz egy tinédzserrel beszélgetni, ha nem találkoztok állandóan, olyanokat kell kérdezned, hogy rend van a szobádban, kész a házid, láttál valami jó filmet, azt hittem, felnőtt ember lesz belőle, de jó magaviseletért hamarabb kiengedtek, hat évvel később tizennyolc éves volt, felnőtt, egyedül élt, északra költözött, saját élete van, örülök, hogy saját élete van, lett új párja, néha felhív, legalább felhív, ez a legszörnyűbb az egészben, szörnyűbb, mint a vér és a veszekedés a történelekről, az is iszonyatos, de még iszonyatosabb, hogy nem látom, megvan a maga élete, néha eszembe jut

